

Naslov: **tereotipe da im je l uz zatucane s iji, žene preuzimaju mjesto u kuhii im sferama društva inicijativu u sv**
Datum, stranica, autor: 27.5.2013., 1,
Izvor, država: Glas Slavonije, Hrvatska
Kategorija: Ostalo, Tržište rada, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova
Površina: 2222,6 cm2
OTS: 39.612 (izvor: Medianet)

UNATOČ STEREOTIPIMA o tradicionalističkoj regiji **Žene preuzimaju inicijativu u svim sferama društva**

● Slavonke i Baranjke aktivnije su i povezanije nego žene u ostalim krajevima Hrvatske, tvrdi pravobraniteljica za ravnopravnost spolova

NOVOSTI 2./3.str.

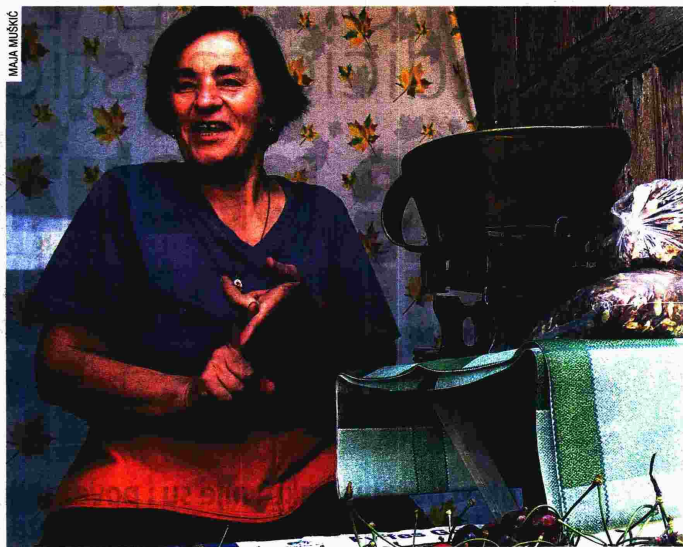

BITI ŽENA DANAS

Kako pomiriti privatni život i k

l uz zatucane s mjesto u kuhin inicijativu u sv

MAJA MUŠIĆ

STATISTIKA: SVE STARIJE MAJKE

Za potrebe Odbora za ravnopravnost spolova Grada Đakova njegova članica, Đakovčanka Vlatka Berc, autorica je izvješća za 2013., izvukavši zanimljivu statistiku o ženama i muškarcima u nas. Od 1953. do 2010. trajanje života žene sa 63,2 popelo se na 79,6 godina, a kod muškaraca s 59,1 na 73,5 godina. Prosječna dob žene pri sklapanju prvog braka 1970. bila je 21,6, a 2010., 27,3 godine. Starost majke pri prvom porođaju 1960. bila je 23,5, a 2010. – 27,7 godina.

Nasilje trpe desetak godina

Ravnateljica đakovačkog Centra za socijalnu skrb Dubravka Petrović, koja je šest godina radila u Skloništu za žrtve obiteljskog nasilja u Osijeku, kaže kako i žene u Slavoniji sve češće prijavljuju obiteljsko nasilje. "Nasilje ne poznaje dob, obrazovnu strukturu, socioekonomsku pripadnost, ono zahvaća sve strukture" - ističe. Njeno iskustvo u Skloništu kaže da žene u Slavoniji trpe obiteljsko nasilje prosječno desetak godina. Prosječna slika ovdašnje zlostavljane žene je uglavnom SSS i to ona zanimanja s kojima se teško zaposliti poput trgovkinje, krojačice, čistačice... Uglavnom su nezaposlene.

UMJESTO "RAVNOPRAVNOST" BOLJE JE GOVORITI "ZAJEDNIŠTVO"

Umjesto riječi "ravnopravnost" Branka Uzelac radije koristi termin "zajedništvo" muškarca i žene. "Moj suprug, inženjer kemije, jako je tolerantan. Dok većina podiže kredite da riješi stambeno pitanje ili kupi auto, mi smo podizali kredite za obrazovanje svoje djece" - kaže Uzelac o svojim prioritetima. "Današnja žena, pa tako i u ovoj regiji, želi biti uspješna majka, žena, kućanica, poslovna žena, a sve to znači munjeviti dnevni tempo pa se nameće zaključak da nam se pomalo i obilo o glavu to traženje naših prava" - zaključuje Branka Uzelac.

Pravobraniteljica za ravnop

Osječanke kroz žensk

Višnja Ljubičić

- Pojedine županije još uvijek na svom području nemaju ni jednu žensku organizaciju civilnog društva, poput Sibijsko-kninske i Zadarske, koja bi provodila edukaciju o ostvarivanju načela ravnopravnosti spolova i okupljala žene, dok su u Osijeku, primjerice, žene povezane kroz razne organizacije civilnog društva. Što se zapošljavanja tiče, žene u ruralnim

U SLAVONIJI I BARANJI arijeru u regiji koja slovi za tradicionalnu tereotipe da im je iji, žene preuzimaju im sferama društva

Branka Uzelac

Magdalena Teufel

Suzana ŽUPAN
 Marija RADOŠEVIĆ
 Nefreteta Z. EBERHARD

Slavonke su aktivnije i povezanije nego žene u ostalim krajevima, kaže Višnja Ljubičić

Sve dok je vijest da žena vozi kamion znak je da i u 21. stoljeću, iako žene čine više od 50 posto ljudske populacije, živimo u tzv. muškom svijetu.

U suprotnom, vozačice kamiona ne bi bile vijest nego uobičajena pojava. Žena nema dovoljno – ni na izborim listama, u državnom, pa ni gradskim, općinskim parlamentima, čak ni u Vladi. U istraživanju "101 pitanje za ženu iz ruralnih područja" Ministarstva poljoprivrede, poražavajući je podatak da seoska žena najveću autonomiju u odlukama u obitelji ima – u odabiru ručka. A, kakva je pozicija žena u Slavoniji i Baranji, regiji jake tradicije.

Tradicionalne uloge

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić na temelju svojih posjeta raznim županijama kaže da je u odnosu na neka druga područja, poput Like ili zaleđa Šibenika, Slavonija i Baranja u povoljnijem položaju. - Žene su aktivnije i povezanije, sudjeluju u aktivnostima i u sklopu obiteljskog gospodarstva, razvijaju ekonomiju uključivajući u seoski turizam. Slični problemi postoje i u Virovitičko-podravskoj, Splitsko-dalmatinskoj te Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Posljedica toga je otežana dostupnost lokalnog stanovništva gotovo svim servisima - kulturnim, ekonomskim, društvenim. Veliki problem još uvijek predstavljaju postojeće snažne tradicionalne uloge unutar obitelji - spolni stereotipi, koji otežavaju ženama mogućnost aktivnog bavljenja tradicijskim obrtom, poduzetništvom, kulturnom baštinom i sl. Naime, društveni doprinos žena u ruralnim područjima nikako se ne može održati na temelju njihovog entuzijazma, volonterizma i upornosti bez valoriziranja njihovog rada - kaže pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić. Iako smo i dalje tradicionalni kraj, žene ipak preuzimaju inicijativu. Đakovačka Branka Uzelac, etnologinja u Muzeju Đakovštine, udana je, majka troje odrasle djece, voli posao koji radi i dalje se stručno usavršava te o položaju žene u ovoj regiji progovara i s etnološkog stajališta. - Iako smo i dalje dosta tradicionalni kraj, ovdje žene ipak preuzimaju inicijativu no razlike su od područja do područja evidentne. No, raduju i najmanji pomaci. S etnološkog stajališta, ovdje žene trebaju više poradi na udrugama žena. Navest ću primjer - žene iz udruge što neguje lepoplavsku čipku potkivale su se znanjem o zakonima i mogućnostima kako zaštititi i valorizirati tu rukotvorinu, a naše žene, iz Đakovštine, dosad to nisu bile u stanju za slavonski zlatovez. Na žalost, još mislimo da je poštovanje tradicije 'seljačka', nazadno, a i u tome je šansa ovdje žene, ekonomskog osamostaljenja, društvenih kontakata - kaže Uzelac. Rodena je u Brčkom, a u RH je doselila s 18 zbog studiranja. - Ođgajana sam grandanski, išla sam u glazbenu školu, imala niz aktivnosti... Taj građanski život mi nedostaje ovdje u Đakovku - ističe Branka i dodaje: "Osobno me ne motivira brisanje prašine nego moj posao, moja struka."

RAZLIKE
 RAZLIKE U POLOŽAJU ŽENA OSJETE SE NE SAMO OD REGIJE DO REGIJE NEGO I OD SELA DO SELA U SLAVONIJI

Đakovačka kućanica Magdalena Teufel za Slavonke kaže da su vrijedne, osjećajne žene koje drže do svoje kuće, obitelji, djece. - Razlike u položaju žena osjete se ne samo od regije do regije nego i od sela do sela u Slavoniji. Rodena sam na selu, u županjskoj Posavini, gdje žene više rade kućne poslove, muževi ih više iskoristavaju, a ovdje su mnogo slobodnije i više drže do svojih prava - kaže Magdalena koja živi za obitelj, djecu, kuću... Majka je četvero odrasle djece i baka šestero unučadi. Dok je muž vozio kamion po cijeloj Europi, ona je podizala djecu, brinula o kući, zajedno s mužem, ističe, čak

Vjekoslava Golob

Ivana Kljaić

ju je i zidala. Obraduje vrt, voćnjak, vinograd, u čemu, ističe, uživa. Piše i poeziju, radi ručni rad, ali i - "stroji" svinje.

Nema podjele poslova

Vjekoslava Golob, 52-godišnja diplomirana elektroinženjerka iz Slavonskog Broda, je voditeljica investicija u slavonskobrodskoj Elektri, radi "muški" posao, no, kaže, nema problema s kolegama. Njezinom čovstvom stavu je, kaže, vjerojatno pridonijelo odrastanje uz starijeg brata, matematički razred u gimnaziji gdje su dečki bili u većini kao i studije elektroinženjere. - Došla sam kao prva žena elektroinženjer u tadašnjoj Elektroslavoniji s 2.000 zaposlenih, i nikada nisam imala problema s kolegama pa tako i ne poznajem dio priče da su žene zapostavljene. Smatram da svojim stavom pridonosiš tome da te netko respektira kao čovjeka a ne spolno određenu osobu - kaže Vjekoslava, u čijoj se kući također poslovi ne dijele na muške i ženske. A tako, kaže, nastoji odgovoriti svojoj kćeri i sina. Mlada i ambiciozna defektologinja, Ivana Kljaić, voditeljica je Montessori vrtića u slavonskobrodskom Čekinu i "osoba za sve". Iako nije menadžer, snalazi se i u takvim poslovima, mada bi muškarcima prema njezinom iskustvu, na istom mjestu bili bolje prihvaćeni. S druge strane, primjećuje kako mladi muškarcu u obiteljskom okruženju mijenjaju stavove prema muškim i ženskim poslovima i sve češće se hvataju kuhače, usisavača, glačala, čuvanja djece...

Mirjana Paušak, arheologinja i kustos: "Puno gora diskriminacija od spolne je ona po dobi"

Osječanka Mirjana Paušak viša je kustosica i voditeljica Muzeja Valpovštine, a nakon 20-godišnjeg života - samohrane majke trenutno živi u zajedničkom kućanstvu s obitelji svoje kćeri. Kaže kako je svjesna da bi zbog komoditeta i nje same i obitelji njezine kćeri bilo bolje da žive u zasebnim kućanstvima, čemu se i nada u budućnosti, ali u današnje vrijeme zajednički život drži praktičnim zbog podjele rezija i troškova života. - Ne smatram da žene u Slavoniji žive lošije od muškaraca. Ovom krizom jednako su pogođena oba spola i sve kategorije društva. Život u Slavoniji je opešteno težak zbog posljedica ratnih razaranja - uvjerenja je Mirjana, koja svakog dana na posao putuje u 30 kilometara udaljeno Valpovo, jer kao diplomirani arheolog u Osijeku nije uspjela pronaći posao: - Ne smatram to hendikepom jer mi do posla treba oko 45 minuta, ali toliko bih putovala i da stanujem na jednom kraju Zagreba, a radim na drugom. Ipak teza s kojom se ova kulturna djelatnica složila je da je u Slavoniji još i te kako na snazi patrijarhalni odnos. - Osobno sam se osvjedočila da se kao žena moram deset puta više truditi kako bih se dokazala kao dobar i kvalitetan radnik od muškara. Ženama se svaka greška puno više zamjera, ali uvjerenja sam kako se žene tu same moraju izboriti za sebe i svoj položaj. Feministica sam samo u po-

Osječanka Mirjana Paušak

zitivnom smislu, iako mislim da su žene danas u hrvatskom društvu ravnopravne. Smetam mi seksističko gledanje na žene, posebice u politici. Ružno je čuti da već i djeca pričaju viceve o plavušama. No, mislim da žene nisu najugroženija skupina, puno je gora diskriminacija po dobi. Primjerice, što se natječaj za poslove objavljuju s naznakom za mladu dob. To je diskriminacija, na koju još nitko ne obraća dovoljno pozornosti - kaže ova arheologinja. ■

NE ŽIVI SE OD BRENDIRANE ODJEĆE

Vjekoslava Golob dogovorno sa suprugom i djecom i u kriznim vremenima rješava materijalni dio životne priče. - Novac je važan kao i se moglo živjeti, ali ne i najvažniji. Ne živi se od brendirane odjeće nego od onoga što jesti i što znaš - smatra Vjekoslava, najčešći inicijator u obitelji raznih putovanja koja "opliemenuju čovjeka i grade sustav vrijednosti koje čovjek zauzima prema drugim ljudima." Iako su kroz razne promotivne akcije, od sada dosta toga vidjeti u Europi i svijetu, uvijek se rado vraća u rodni grad u kojem je nakon zagrebačkog studija, sa suprugom Striborom započela obiteljski život, grad koji voli, ali u kojemu bi ponešto mijenjala. - Prvo bih mijenjala odnos prema mladima tako da im se osigura povratak u Slavonki Brod da ovdje žive i rade - ističe.

avnost spolova:

povezane e udruge

područjima se zbog slabije obrazovanosti, ali i loše prometne infrastrukture kao i nepostojanja dječjih vrtića, otežano zapošljavaju te uglavnom brinu za kućanstvo, starije članove obitelji i djecu, pritom aktivno sudjelujući i u svim poljoprivrednim poslovima. Radi poboljšanja postojeće situacije i Nacionalna politika za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2011. do 2015., predviđa dvije mjere radi unaprijeđivanja znanja i svijesti o položaju žena u ruralnim područjima, a koje obuhvaćaju i područje zapošljavanja, samozapošljavanja i obrazovanja ruralnih žena. Sve navedeno dovodi i do slabije političke participacije žena u tijelima lokalne vlasti, ali i opešteno u tijelima političkog odlučivanja na svim razinama - naglašava pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić. ■